

Бектилди:
КР ССМнын 2020-жылдын
«_____» _____
№ _____ буйругу менен

СТАНДАРТТЫК ОПЕРАЦИЯЛЫК ПРОЦЕДУРА ТЕРМОМЕТРИЯ

Термометрия - Стандарттык операциялык процедурасы (мындан ары - СОП) эл аралык сунуштамалардын жана жергиликтүү ченемдик-методикалык документтердин негизинде иштелип чыккан.

ДАЙЫНДОО:

СОП ишти уюштуруунун тартибин аныктайт, медициналык кызмат көрсөтүүлөрдүн сапатын камсыздоо системасынын ажырагыс бөлүгү болуп саналат жана бардык адистердин иш-аракеттерин стандартташтырууга, ошондой эле ишти аткаруу учурунда кетирилген каталар менен байланыштуу тобокелдиктерди азайтууга багытталган.

АТКАРУУ БОЮНЧА ТАЛАПТАР

Аракеттенүү мезгилинде СОПту аткаруу милдеттүү болуп саналат, аны аткаруудан баш тартуунун жүйөөсү айтылып, документке түшүрүлүп, КР Саламаттык сактоо министрлиги менен макулдашуусу зарыл. Зарылчылыгына жараша СОП кайрадан каралып чыгып, КР ССМнын макулдугу боюнча өзгөртүлүүсү ыктымал.

Колтук аркылуу дене табын өлчөө

Көрсөткүчтөр:

- бир сутка боюу дене табынын көрсөткүчтөрүнө байкоо жүргүзүү.
- пациенттин абалы өзгөргөн учурларда.

Каршы көрсөтмөлөр: колтук туштагы сезгентүүчү процесстер.

Жабдылышы: медициналык термометр, температуралык баракча, таза термометрлер сакталуучу жана түбүнө кебез салынган идиштер, термометрлерди дезинфекциялоо үчүн дезинфекциялоочу аралашмалар куюлган идиштер, саат, сүлгү, салфекткалар.

Иш-аракеттердин алгоритми:

1. Бейтапка алдыда боло турчу манипуляциялар, анын аткарлышы тууралуу айтып өтүңүздөр жана макулдугун алыңыздар.
2. Таза термометрди алыңыздар жана анын жарактуулугун текшериниздер.
3. Термометрди силкип $t < 35^{\circ}\text{C}$ деңгээлине чейин түшүрүңүздөр.
4. Бейтаптын колтугу алдын текшерип, кагаз майлык менен сүртүп чыгыңыз.
5. Сымап резервуарынын бардык тарабы дене менен тийишип тургудай кылып, термометрди колтук алдына салуу (көңүл буруңуздар, термометр менен дененин ортосунда этке кийилүүчү кийим жок болсун). Бейтапка кайрылып, термометр түшүп кетпөөсү үчүн колду бүккөн боюнча кармоо керектигин айтуу, зарылчылык болсо бейтаптын колун көкүрөк клеткасына коюп, бекитүү абзел. Мындан соң дене табын өлчөө убактысын белгилеп алуу керек.
6. Дене табын 10 мүнөт боюу өлчөңүз;
7. Термометрди алып чыгып, дене табын аныктаңыздар;
8. Термометрди талапка ылайык тазалаңыз.
9. Колуңузду дезинфекциялаңыз.
10. Дене табынын жыйынтыгын температуралык баракчага жазып коюңуз.
11. Термометрди таза термометрлер үчүн идиште курак сактаңыздар.

Эскертүү.

- уктап жаткан бейтаптын дене табын текшерүүгө болбойт;

- эреже катары дене табы күнүнө эки маал өлчөнөт: эртең менен ачкарын (саат 07ден 09га чейин) жана кечиндеси (саат 17ден 19га чейин). Дарыгердин дайындоосу боюнча дене табы ар бир 2-3 саатта текшерилип туруусу мүмкүн.

Түз ичегидеги былжыруу кыртыштарда, ооз көндөйүндө дене табын өлчөө
Көрсөткүчтөр:

- сутка боюу дене табынын көрсөткүчтөрүнө байкоо жүргүзүү.
- бейтаптын абалы өзгөргөн учурларда.

Каршы көрсөтмөлөр: ооз көндөйүнүн жаракаттары жана оорулары, диарея, түз ичегинин оорулары.

Өтүшүп кетүүлөр: былжырлуу кыртыштын травмасы, талкаланып кеткен учурларда сымалка уулугуу.

Жабдуулар: медициналык термометрлер, температуралык баракча, таза термометрлерди сактоочу түбүнө кебез салынган идиштер, дезинфекциялоочу эритиндилер, саат, сүлгү, салфеткалар.

Аракеттердин алгоритми:

Ооз көндөйү аркылуу дене табын өлчөө:

Каршы көрсөтмөлөр: 4-5 жашка чейинки балдар, жогорку дүүлүгүсү бар жана психикалык жактан жабыркаган, травмалуу, ооз көндөйүндө оорулары, ошондой эле мурун менен дем алууда кемчиликтери бар балдар.

1. Бейтапка алдыда болуучу манипуляциялар жана алардын аткарылышы тууралуу маалымат бериңиздер.
2. Таза медициналык термометр алыңыз да, бүтүндүгүн текшериниз.
3. Термометрди $t < 35$ °C көрсөткүчүнө чейин силкип түшүрүңүз.
4. Термометрди 3 мүнөт боюу бейтаптын тилинин алдына салыңыз (пациент термометрдин корпусун эриндери менен кымтып кармап туруусу зарыл).
5. Дене табын текшерүүдөн мурда кары адамдардын тиш протездердин алып коюшат.
6. Термометрди алып чыгып, дене температурасын аныктаңыз.
7. Алынган жыйынтыктарды температуралык баракчада жазып коюңуз.
8. Талаптарга ылайык термометрди тазалаңыз.
9. Колдоруңузду тазалаңыз.

Түз ичеги аркылуу дене табын өлчөө – дене табын өлчөөдөгү мындай ыкма термоневроз оорусунда, ошондой эле абдан арыктап жана алсырап кеткен 4-5 жаштагы балдарга (колтук алдындагы градусник жумшак ткандар менен тыгыз камылбаган) карата колдонулат.

Каршы көрсөтмөлөр: заңдын катышы, диарея, түз ичегинин оорусу.

1. Бейтапка алдыда болуучу манипуляциялар жана алардын аткарылышы тууралуу маалымат бериңиздер.
2. Колду жууп, стерилизацияланган кол каптарды кийиңиздер.
3. Бейтапка кайрылып, буттарын тизеден бүгүп, ичин көздөй имерип жатуусун айтуу.
4. Ректалдык термометрдин $\frac{1}{2}$ бөлүгүн вазелин менен майлоо.
5. Сол кол менен бейтаптын көчүктөрүн жылдырып, оң колдогу термометрди 2-3 см тереңдикте түз ичегинин ички сфинктерине түртүп киргизүү (бойго жеткен бейтаптар бул процедураны өз алдынча аткара болот).
6. 3 мүнөттөн соң салфетканын жардамы менен термометрди сууруп алып, көрсөткүчүн карап алган соң иштетилген материалдар жайгаштырылуучу лотокко салуу.
7. Салфетка менен арткы тешик аймагын сүртүү жана салфетканы «Б» класстагы медициналык калдыктар салынуучу контейнерге таштоо.

8. Термометрди дезинфекциялоо үчүн идишке салуу.
9. Кол каптарды чечип, Б» класстагы медициналык калдыктар салынуучу контейнерге таштоо.
10. Колдорду жууп-тазалаңыздар.

Дене табын контаксыз термометр менен өлчөө

Көрсөткүчтөр:

- дене табынын көрсөткүчтөрүнө сутка боюу байкоо жүргүзүү.
- бейтаптын абалын өлчөөдө.

Каршы көрсөтмөлөр: дене табын өлчөө аймагындагы сезгентүүчү процесстер.

Өтүшүп кетүүлөр: жок.

Жабдылышы: медициналык контактсыз термометр, температуралык баракча, кагаз сүлгүлөр, салфеткалар, антисептикалык аралашмалар.

Аракеттердин алгоритми:

1. Боло турчу манипуляциялар, аны аткаруунун жүрүшү тууралуу бейтапка маалымат бериңиздер жана макулдугун алыңыздар.
2. Зарыл болгон жабдууларды даярдоо.
3. Контактсыз медициналык термометрдин ишке даярдыгын аныктоо.
4. Бардык аймактардагы терилерди/кулак көнчөктөрүнүн артын текшерүү, чачты түйүү жана зарылчылык жаралса, кагаз сүлгү менен сүртүү.
5. Нускамага ылайык контактсыз медициналык термометрди бейтаптын чекесине 3-5 см жеткирбей кармоо.
6. Контактсыз медициналык термометрдин кнопкасын бир жолу басуу.
7. Дисплейде пайда болгон сандарды эсептөө.
8. Бейтапка өлчөө жыйынтыгын тууралуу билдирүү.
9. Контактсыз медициналык термометрдин корпусун 70%дык спиртке малынган салфетка менен тазалоо.
10. Колдорду жууп-тазалоо.
11. Дене табын графикалык ыкма менен температуралык баракчага каттоо.

Медициналык термометрди жууп-тазалоо жана сактоо

1. Термометрди агып жаткан суу менен жуу.
2. Сымаптан түбү жабыркабаш үчүн резервуардын түбүнө кебез төшөп же пластикалык контейнер алып, андан соң дезинфекциялоочу аралашмага толтуруу.
3. Термометрлерди идишке толугу менен дезинфекциялоочу аралашмага чөмүлгүдөй кылып жайгаштыруу.
4. Термометрлерди аралашмаларга карата нускамада көрсөтүлгөн убакыт боюу дезинфекциялоочу аралашмага кармоо.
5. Термометрлерди аралашмадан алып чыгып, агып жаткан суу менен чайкоо, кургагыча сүртүү.
6. Медициналык термометрлер «Таза термометрлер» деген жазуусу бар идиште сакталат.

Электрондук медициналык термометрди дезинфекциялоочу аралашмалардын бири менен сүртүү жетиштүү. Ошол эле учурда градусник даярдалган материалды эске алуу зарыл, адатта ал термоэлемент жайгашкан темир учтуу пластмасс корпус болуп саналат. Дезинфекциялоочу аралашманы туура тандоо зарыл.

Эсиңиздерде болсун!!! Сымап градуснигин ысык же жылуу суу менен жууганга болбойт – бул анын бузулуп (сынып) калуусуна алып келүүсү мүмкүн.